

[Poul Møller.]

højtærede kirkeminister har stillet sig til rådighed for dette formål?

Det har imidlertid ikke været den kolde krig og alle de uløste problemer, den har efterladt og ophobet, der har været det vigtigste historiske træk i efterkrigsårene. Det har været den nationale frigørelse af Asiens og Afrikas folk. Som europæer har man lov til at sige, at denne frigørelsesproces trods alt er sket langt mere gnidningsfrit, end man på forhånd havde grund til at befrygte, ikke mindst fordi den har fundet sted i en tid, hvor en af verdens store og centrale stormagter på ethvert tidspunkt har været rede til at puste til en ild, som kunne have bredt sig. Denne frigørelse af over 1 milliard mennesker af jordens befolkning har ikke fundet sted, uden at der er vist gensidig forståelse både hos de gamle koloniherrer og i de frigjorte folk. Især er der grund til at glæde sig over, hvordan den største af de gamle kolonimagter, Storbritannien, har været i stand til at føre an i frigørelsesprocessen på en sådan måde, at de nye folk er gledet ind i venskabeligt samarbejde i Commonwealth. Jeg erkender, at netop disse måneders vanskeligheder i den centralafrikanske føderation kan udvikle sig til den hårdeste nød, en britisk regering har haft at knække.

Betragter man udviklingen under en historisk synsvinkel, må det siges, at det hele til denne dag er gået mere smertefrit, end man kunne have befrygtet. Men de vanskeligheder, vi har været vidne til i Congo, har gjort et så stort indtryk på alle, at man er tilbøjelig til at glemme hele den proces, der andre steder er forløbet fredeligt. Det bør heller ikke glemmes, at Congokrisen ikke med rette kan gøres til en krise mellem den gamle og den nye verden. Den er ikke udtryk for en kamp mellem undertvungne og herrefolk, mellem hvide og sorte. Congokrisen er en kamp mellem de congolesiske stammer, bundende i striden om, hvorvidt det frie Congo skal være en samlet nationalstat eller en forbundsstat. Jeg skal afholde mig fra at skønne over, hvad der på lang sigt er det bedste for det congolesiske folk, men jeg er klar over, at den bedste løsning for os andre er den, som de congolesiske ledere selv kan enes om. Er en sådan enighed

ved at blive tilvejebragt, kan man kun hilse det med den største glæde.

Congokrisen er alvorlig, fordi den blev til en krise for De Forenede Nationer og generalsekretæren. Sovjetunionen har søgt at udnytte Congos vanskeligheder til at lamme ikke blot generalsekretæren, men tillige selve verdensorganisationens autoritet og handlekraft. Vi husker alle, hvordan det lykkedes for den samme stormagt at gøre det umuligt for Trygve Lie at forblive som generalsekretær. Noget sådant bør ikke lykkes over for Dag Hammarskjöld, der med energi har søgt at gennemføre de opgaver, sikkerhedsrådet har pålagt ham. Jeg kan derfor fuldstændig tilslutte mig den erklæring, den høje regering har afgivet i Congospørgsmålet, en erklæring, der også indeholder en tillids-erklæring til De Forenede Nationers generalsekretær, og jeg tror, at langt det største flertal i det høje ting står bag denne erklæring.

De nye folk stiller os også over for en række nye problemer. Den fortsatte udvikling kan ikke overlades til de gamle koloniherrers afgørelse, og den kan ikke hvile på disse folks egne ressourcer, i hvert fald ikke før de er blevet i stand til selv at udnytte disse rigdomme. Tiden tillader mig ikke at tage stilling til alle de tanker, der har været fremme igennem de sidste måneder for at hjælpe udviklingslandene, og jeg forstod på den højtærede udenrigsminister, at vi senere får lejlighed til specielt at drøfte dette problem i det høje ting. Jeg skal kun gøre den bemærkning, at mit parti med megen interesse følger alle de planer, der udarbejdes herom. Vi gør det naturligvis først og fremmest af menneskelige grunde; vi gør det dernæst, fordi vi tror, at en effektiv hjælp til disse lande vil være af den største værdi for verdensfreden, og vi gør det endelig, fordi vi tror, at det for vor egen fremtid er vigtigt at knytte stabile og venskabelige forbindelser med udviklingslandene, baseret på gensidig respekt. Den vestlige verden har allerede ydet meget til disse lande. Ifølge en opgørelse, udarbejdet af OEEC, har 16 vestlige nationer i årene 1956-59 i lån, kreditter og gaveydelse årlig ydet 6,9 milliarder dollars ud over den militære hjælp. Vi står altså ikke over for en ny opgave, vi befinder os midt i den,